

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van Haarlem

WOO-verzoek

'B&W besluit 2023/733583; stavaza omvorming
wijkraden naar wijkplatforms'

Haarlem, 28 juni 2023.

Geacht college,

Op 22 juni jl. werd een [B&W besluit 2023/733583](#) van 20 juni jl. op de gemeentelijke website van notubiz gepubliceerd (inclusief [een bijlage](#)) inzake de stand van zaken m.b.t. de door u gewenste omvorming van wijkraden naar wijkplatforms.

In aansluiting op mijn eerder (bijgevoegde) ingediende WOO-verzoek (met uw kenmerk 2023/0855882) dd. 7 juni jl. leg ik een aanvullende set WOO-vragen aan u voor.

De B&W-nota heeft als kernboodschap:

Kernboodschap	Afgelopen half jaar is met wijkraden, actieve bewoners en maatschappelijke organisaties gesproken over de transitie naar wijkplatforms. Het college wil de commissie graag informeren over dit proces en de opgehaalde inzichten delen. Het doel van de transitie van wijkraden naar wijkplatforms is om met een netwerkstructuur meer actieve Haarlemmers te betrekken bij de eigen leefomgeving. Wijkraden die dat willen kunnen zich doorontwikkelen tot wijkplatform, zodat hun opgebouwde kennis en kunde, netwerken en communicatiekanalen behouden blijven voor het netwerk. Wel vraagt de transitie naar wijkplatforms om een cultuurverandering die de gemeente samen met de betrokken partijen in wil gaan. Met de belangrijkste verandering dat het netwerk gericht is op de wijk en de wijkgemeenschap en van daaruit in contact staat met de gemeente. En niet gericht is op het behartigen van belangen van de bewoners bij de burgerparticipatie rondom gemeentelijk beleid, projecten en opgaves.	

Deze boodschap levert de volgende vragen op.

Is uw doel om meer actieve Haarlemmers te betrekken bij de eigen leefomgeving niet ook te realiseren naast het bestaan van de huidige wijkraden? Waarom moeten om dat door u beoogde doel te bereiken wijkraden worden omgevormd naar wijkplatforms?

U schrijft: 'De transitie naar wijkplatforms vraagt om [een cultuurverandering](#) die de gemeente samen met de betrokken partijen in wil gaan.'

Gaat ook de gemeente (want 'samen') een cultuurveranderingstraject in? Zo ja, welk onderdeel(e)len van de gemeente en wat zijn bij dat verandertraject daarvan de beoogde doelen?

Kunnen bewoners meedoen met het formuleren van die beoogde veranderdoelen bij de gemeentelijke cultuur?

Bent u het eens met de stelling van ervaren cultuurveranderaars dat een cultuurverandering bij anderen vooraf gegaan dient te worden door daarmee eerst bij je zelf te beginnen? 'Geef het goede voorbeeld.'

Of doelt u er mogelijk op dat u samen met de betrokken partijen bij die andere partijen een cultuurverandering beoogt?

Zo ja: welke cultuurverandering dienen bewoners door te maken volgens u? In de richting van welke doelen en waarom? Waar heeft u last van c.q. wat moet er beter bij de bewoners?

Welke vaardigheden maken de gemeente Haarlem zo geschikt dat zij dat beoogde cultuurveranderingproces kan begeleiden? Mogen 'gezakte' kandidaten geen deel uit maken van een wijkplatform?

Een cultuur(=gedrang)verandering beogen is een hachelijke zaak, menen terzake deskundigen. Werkgevers (met een gezagsrelatie) hebben er hun handen vaak vol aan. U wilt als lokale overheid de cultuur bij bewoners veranderen, schrijft u.

Bewoners die verschillend zijn, in velerlei opzicht. Beoogt u een Haarlemmer eenheidsworst? Welke [afbreukrisico's](#) heeft u ingecalculeerd?

Welke gemeentelijke kerntaak c.q. wettelijke bepaling is hier aan de orde om als B&W te besluiten dat bewoners een cultuurveranderingstraject samen met hun lokale overheid in dienen te gaan? Welke feiten liggen voor u ten grondslag aan de beoogde doelen van de cultuurverandering?

In de bijbehorende informatienota schrijft u:

Belangrijkste inzichten uit het participatietraject

1. De opgebouwde ervaring en expertise door de wijkraden is waardevol en wenselijk om te behouden. Wijkraden die dat willen kunnen zich doorontwikkelen tot wijkplatform. Een cultuuromslag is daarbij gewenst.

Wijkraadsleden investeren veel tijd in het wijkraadswerk, doen dit vrijwillig en er is veel kennis opgebouwd. Het is niet wenselijk dat dit verdwijnt. De transitie naar wijkplatforms is een verbeteren en moderniseringsslag die vraagt om een cultuurverandering die de gemeente samen met de betrokken partijen in wil gaan. Met als doel meer actieve Haarlemmers te betrekken en de basis die de wijkraden hebben neergezet verder uit te bouwen. Wijkraden die dat willen kunnen zich doorontwikkelen tot wijkplatform, zodat hun opgebouwde kennis en kunde, netwerken en communicatiekanalen zo veel als mogelijk behouden blijven. De ontwikkeling naar wijkplatforms vraagt om een open en samenwerkende houding waarbij de blik op de wijk en het versterken van het netwerk in de wijk is gericht en er ruimte is voor iedereen om inbreng te leveren. Er zijn wijkraden die aandacht hebben voor de sociale samenhang in de wijk of werken aan de opgaven in de wijk door bewoners te ondersteunen met het verduurzamen van hun woningen, het vergroenen van de wijk of het organiseren van sociale ontmoetingen in de wijk. Deze positieve ontwikkelingen wil het college met de transitie naar wijkplatforms verder stimuleren.

Mijn vragen zijn:

Wijkraden die dat willen, kunnen zich doorontwikkelen in de door u gewenste richting van een wijkplatform. Ook zij (hier gaat het veelal om rechtspersonen i.p.v. om individuele burgers) dienen een cultuuromslag door te maken. Alweer, en weer samen met de gemeente.

Waarom wilt u dat ook deze gegroepeerde bewoners (vrijwilligers) hun huidige 'cultuur' moeten aanpassen aan de 'cultuur' die u als lokale overheid wenst?

Voorts schrijft u:

2. De betrokkenheid van bewoners staat voorop, daarom bestaat een wijkplatform in de kern uit samenwerkende actieve bewoners die zich inzetten voor hun wijk met daaromheen een netwerk aan partijen die actief zijn in de wijk.

Tijdens de sessies zijn zorgen geuit over de rol van andere partijen dan bewoners in wijkplatforms. Ondernemers zijn vaak al goed georganiseerd en hebben soms tegengestelde belangen, ZZP'ers hebben een winst oogmerk en bij maatschappelijke organisaties werken professionele betaalde krachten wat niet in verhouding staat tot de vrijwillige inzet van bewoners. De betrokkenheid van bewoners moet voorop staan. Waarbij idealiter het beste van beiden wordt gecombineerd: een vaste kern aan bewoners en daaromheen een netwerk van betrokken partijen. Denk daarbij aan initiatiefnemers, maatschappelijke organisaties, woningcorporaties, (sociaal) ondernemers, etc. en samenwerking via werkgroepen of rondom initiatieven, waar nodig wijkoverstijgend. Een vaste kern zorgt voor verbinding binnen het netwerk en draagt bij aan continuïteit en herkenbaarheid. Over de noodzakelijkheid van een vaste structuur (voorzitter, secretaris, penningmeester, etc.) wordt nog verder nagedacht.

Welk verschillen merkt u op tussen het door u beoogde wijkplatform en de decennia bestaande wijkraden waar het gaat om 'in de kern samenwerkende actieve bewoners die zich inzetten voor hun wijk met daaromheen een netwerk aan partijen die actief zijn in de wijk'?

Over de mogelijkheid van een vaste structuur (o.a. bestuursfuncties) schrijft u verder na te denken. Waar bemoeit u zich mee als het gaat om de wijze waarop bewoners zich willen organiseren? Welk gemeentelijk belang wordt er geschaad als bewoners hun structuren zelf (blijven) bepalen?

U schrijft verder:

3. Een wijkplatform kan de belangen in de wijk inzichtelijk maken, maar vertegenwoordigt de wijk niet. Wijken bestaan immers uit bewoners die verschillend denken en doen.

Tijdens de sessies is kritiek geuit op de huidige participatieaanpak van de gemeente als het gaat om tijdige informatieverstrekking en het nakomen van toezeggingen. Met de beoogde cultuuromslag voor wijkplatforms vervalst de focus op belangenbehartiging rondom de politiek-bestuurlijke besluitvorming binnen de gemeente. Sommige partijen vragen zich af wie dan nog wel de wijk vertegenwoordigt. Omdat wijken bestaan uit bewoners die verschillend denken en doen, wordt de rol van het wijkplatform verlegd van belangenbehartiger naar adviseur in participatietrajecten. Bij nieuw beleid of bij de start van een project kan de gemeente verkennende gesprekken voeren met de kern van een wijkplatform en andere betrokkenen om duidelijk te krijgen wat er leeft in de omgeving en welke participatieaanpak daarbij past. Het is vervolgens aan de gemeente zo goed en zo veel mogelijk belangen, wensen en meningen op te halen. Het gemeentebestuur weegt de belangen vervolgens af en beslist.

Mijn vragen zijn:

Als de focus op belangenbehartiging van de wijkplatforms vervalst, wat komt er in de plaats van die verdwenen focus?

Ook met accent bij de wijkplatforms op 'beoogd adviseur in participatie' blijven in de wijk en in die beoogde wijkplatforms verschillende opinies en gedachten bestaan tussen bewoners. Dat was zo en dat blijft zo, ook na de door u beoogde cultuurverandering.

Ook de uitput van de uit verschillende personen/gedachten bestaande wijkplatforms zal 'een advies' blijken te zijn. Het proces van beoordelen van de afgegeven adviezen en knopen doorhakken door uw college blijft identiek aan de huidige situatie. De beoogde wijkenindeling en het subsidiebudget blijven ongewijzigd.

Wat is er nu na het beoogde cultuurverandering feitelijk gewijzigd? De door u beschreven situatie lijkt verdacht veel op 'oude wijn in nieuwe zakken'. Maar, u bent wel van de wijkraden af als uw visie tot stand komt.

Voorts schrijft u:

Met de wijziging van de verordening komt de verdeelsleutel, voor het bepalen van de hoogte van de wijkraadsgelden, te vervallen en wordt vervangen door een financiële overgangsbepaling. De overgangperiode van een half jaar biedt wijkraden die een doorstart maken naar wijkplatform de ruimte om hun werkzaamheden in de tussentijd te continueren. En biedt wijkraden die stoppen een dekking voor noodzakelijke afbouw- of overdrachtskosten. Wijkraden kunnen hiervoor een aanvraag met onderbouwing indienen tot maximaal 50% van de ontvangen subsidie in 2023. De wijkraden worden hier nog voor de zomervakantie over geïnformeerd in verband met hun lopende verplichtingen. Voorstel is de afbouwsubsidies te dekken uit de terugvorderingen van de niet bestede wijkraadssubsidies in 2023. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk binnen budget te blijven. Pas volgend jaar wordt duidelijk hoe het precies financieel uitpakt.

U beschrijft de situatie van wijkraden die willen doorontwikkelen naar de door u beoogde wijkplatforms en u beschrijft als tweede optie de wijkraden die willen stoppen. Kunnen als derde optie de huidige wijkraden niet ook gewoon blijven bestaan na de vorming van wijkplatforms?

Wijkraden die willen dit jaar stoppen kunnen bij u een exitbudget aanvragen van de niet benutte middelen uit het wijkradenbudget 2023. Maar feitelijk horen ze pas in het voorjaar van 2024 wat zij echt zullen ontvangen. Acht u dit een nette afwikkeling na tientallen jaren vrijwilligerswerk voor de wijk?

Voorts schrijft u:

Vanuit de gemeente wordt gewerkt aan het overdragen van meer zeggenschap naar bewoners over inrichting van de wijk en het versterken van eigenaarschap bij ontwikkelingen in hun eigen leefomgeving. Wijkplatforms die een stap verder willen gaan, kunnen hiervoor een aanvraag indienen en in samenwerking met de gemeente kunnen wijkbudgetten worden ingezet in de wijk, mits er dat jaar nog budget beschikbaar is. De uitwerking van de wijkbudgetten en wijkrechten volgt na de zomer.

In deze alinea beschrijft u de mogelijke subsidie en overdrachtsmogelijkheden voor wijkzeggenschap, echter exclusief voor de beoogde wijkplatforms.

Is die mogelijkheid ook aanwezig voor de huidige wijkraden en andere groeperingsvormen van bewoners, bijvoorbeeld bewonercoöperaties?

Zo niet, waarom kan dat niet?

Wat zijn de drijfveren van uw college om de soms 50 jaar bestaande Haarlemse wijkraden te doen omvormen tot wijkplatforms en welke signalen hebben u tot dit besluit doen komen?

Welk bedrag is er sinds dit proces van start ([B&W informatienota 2016013666](#) / ja, er wordt sinds 2016 aan dit doel door u gewerkt..) is gegaan, uitgegeven aan dit doel?

En welk bedrag raamt u nog te zullen gaan uitgeven voor dit doel?

Bent u tevreden over de tot nu toe bereikte resultaten?

WOO-verzoek

Mijn WOO-vragen zijn de volgende:

- graag ontvang ik alle documenten c.a. die uw antwoorden op alle gestelde vragen uit deze brief feitelijk onderbouwen c.q. samenhangen met de aldaar gestelde vragen.

Met een vriendelijke groet,
een centrumbewoner,
023mugcity@gmail.com